GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.

România şi străinătate:

Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:

la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare.

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 230. *Mercurĭ 16 (28) Octomvre.* 1885.

Braşovŭ, 15 (27) Octomvre 1885.

„Guvernulŭ Meu îşĭ dă silinţă, în unire cu celelalte puterĭ, carĭ au semnatŭ tractatulŭ dela Berlinŭ, d'a restabilì ordinea legală în ţinnturile Balcanilorŭ, a căreĭ vătămare neaşteptată provócă pericule serióse pentru liniştea şi bunăstarea poporelorŭ de acolo.“

Cuvintele aceste pronunţate de monarchulŭ nostru cu ocasiunea primireĭ serbătorescĭ a delegaţiunilorŭ ne indică destulŭ de clarŭ linia de procedere, ce şi-au tras-o cabinetele celorŭ trei împĕrăţii. Se vede că negoţiările cele îndelungate între Viena, Berlinŭ şi Petersburg au avutŭ ca resultatŭ hotărîrea d'a restabilì starea de mai nainte în peninsula balcanică. Acésta o întaresce şi acelŭ pasagiu din discursulŭ monarchului nostru unde e vorba de statele micĭ balcanice, cărora li se recomandă „respectarea tractatelorŭ şi mănţinerea drepturilorŭ şi a datorielorŭ ce isvorescŭ din tractate.“

Declaraţiunile aceste categorice în privinţa restabilireĭ statului puo au surprinsŭ lumea politică, deórece până acum se credea că marile puterĭ suntŭ aplecate a recunósce unirea Bulgară într'o formă séu alta. Inainte cu vre-o trei sĕptĕmânĭ ministrulŭ-preşedinte Tisza, rĕspunḑêndŭ la interpelaţiunile din camerĕ, vorbea încă de susţinerea „după putinţă“ a tractatului de Berlinŭ şi de „apĕrarea echilibrului în peninsula balcanică“, care şi-au ales'o de ţintă Sêrbii mobilisându-şĭ forţele armate.

Acum nu mai e vorba nicĭ de concesiunĭ, nicĭ de compensaţiunĭ, ci numai şi numai de restituirea „ordineĭ legale.“ Peste câteva ḑile se va întrunì conferenţa europénă în Constantinopolŭ şi aicĭ se va vedé décă cele trei împĕrăţii suntŭ decise în adevĕrŭ sĕ nimicéscă visurile bulgare şi sĕ respingă necondiţiunatŭ pretensiunile sêrbe şi grece. La conferenţă va trebuì sĕ se ţină contŭ şi de pĕrerile puterilorŭ occidentale: a Angliei, Franciei şi Italiei şi în cele din urmă vorŭ avé sĕ vorbéscă şi statele balcanice şi este mare întrebare décă ele vorŭ fi mulţumite cu restabilirea statului quo şi décă nu cumva se vorŭ opune, încuragiate fiindŭ în ascunsŭ din vr'o parte séu altă.

In totŭ casulŭ este cu totulŭ surprinḑĕtorŭ respectulŭ ce'lŭ manifestéză Rusia faţă cu tractatulŭ şi faţă cu ordinea „legală“ în peninsula balcanică; este surprinḑĕtorŭ, că Rusia se află în fruntea acelora, carĭ pretindŭ ca sĕ se distrugă uniunea bulgară proclamată la Sofia şi la Filipopolŭ. Este în adevĕrŭ enigmatică acéstă atitudine şi unele foi din Viena se întrébă nu fără órecare îndreptăţire, ce s'a petrecutŭ, că Rusia se arată atâtŭ de leală cătră tractatulŭ, pe care l'a fostŭ combătutŭ; pentru care preţŭ a devenitŭ atâtŭ de devotată „ordineĭ legale?“

Foile memorate germane au mai făcutŭ observarea, că în discursulŭ împĕrătescŭ adresatŭ delegaţiunilorŭ se amintesce cu căldură visita suveranilorŭ Rusiei la Kremsier, dér nu se accentuéză ca de altădată în deosebì alianţa cu Germania, despre care a ḑisŭ odată comitele Kalnoky că este „basa politiceĭ esterióre“ a monarchieĭ nóstre.

Caracteristică este şi desminţirea, ce şi-o dau acum oficioşii din Viena şi Peşta ei între ei în privinţa impresiunei ce a produs'o discursulŭ monarchului asupra delegaţilorŭ ungurĭ. „Coresp. de Budapeşta“ a scrisŭ, că pasagele unde se vorbesce de mănţinerea păciĭ şi respectarea tractatelorŭ arŭ fi aflatŭ unŭ ecou viu şi ar fi fostŭ multŭ aplaudate de delegaţii ungurĭ. „Pester Lloyd“ însĕ comunică ca sigurŭ, că discursulŭ monarchului dela începutŭ şi pân' la sfêrşitŭ a fostŭ ascultatŭ *cu cea mai adêncă tăcere* nefiindŭ întreruptă cetirea lui nicĭ măcarŭ c'unŭ cuvêntŭ.

Mesagiulŭ tronului n'a făcutŭ aşadér asupra delegaţiuneĭ unguresci impresiunea, că pacea va fi durabilă. De aicĭ provine şi rĕcéla ca sĕ nu ḑicemŭ neliniştea, cu care a fostŭ primitŭ.

Imediatŭ după primirea delegaţiunilorŭ a sositŭ scirea din Sofia, că trupele sêrbescĭ au trecutŭ fruntaria şi că Bulgarii se pregătescŭ a le întîmpina. Acésta scire a fostŭ din nou desminţită erĭ. Crisa a ajunsŭ la culmea ei şi nesiguranţa ce domnesce póte sĕ mai dureze până la întrunirea conferinţeĭ europene. Situaţiunea încurcată va începe a se lămuri după ce se vorŭ pronunţa tóte puterile în conferinţă.

UNIREA BULGARILORŬ.

Telegramele cele mai nouĕ:

Constantinopolŭ, 22 Octomvre. In cercurile diplomatice se crede, că trei séu patru şedinţe vorŭ ajunge ca sĕ reguleze cestiunea, şi că situaţiunea Turcieĭ după conferinţă va fi mai bună ca înainte de evenimentele rumeliote.

Varna, 22 Octomvre. Puterile suntŭ hotărîte sĕ întreprindă o seriósă acţiune diplomatică contra Greciei şi Serbiei pentru a le face sĕ respecteze tractatulŭ din Berlinŭ şi sĕ-şĭ suspende orĭce demersurĭ militare. Cu tóte că situaţiunea s'a mai îmbunătăţitŭ, concentrarea trupelorŭ, care se suspendase câtva timpŭ, a începutŭ din nou pe o scară întinsă. Flota a rĕmasŭ în »Cornulŭ de aurŭ;« din escadra mărei Negre mai multe vase au plecatŭ spre Tripoli. Până în momentulŭ de faţă, Turcia are dealungulŭ frontiereĭ bulgărescĭ şi sêrbescĭ 80,000 ómenĭ.

Sofia, 22 Octomvre. Se ḑice că Caraveloff ar fi ḑisŭ, că o restabilire a *statului quo ante* ar face cu neputinţă posiţiunea orĭ-căruĭ guvernatorŭ numitŭ de Pórtă în Rumelia orientală.

Nişŭ, 23 Octomvre. Desminţirea din partea guvernului bulgarŭ, că Grekov n'a avutŭ o misiune politică din partea prinţului Alexandru cătră regele Milanŭ, a produsŭ consternaţiune generală aci. Regele Milanŭ şi guvernulŭ sêrbescŭ posedŭ documente, că misiunea a fostŭ politică. Desminţirea dovedesce, că *bărbaţii de statŭ bulgarĭ suntŭ fără caracterŭ. Bulgarii înaintéză pretutindenea trupele lorŭ la graniţa sêrbéscă.*

Varna, 23 Octomvre. Se ḑice că *surescitaţia a ajunsŭ la culme în Creta*, pe a căreia rĕscólă guvernulŭ grecescŭ compteză multŭ în împrejurările de faţă. Turcia, pentru a întêmpina rĕscóla, a mai trimisŭ erĭ două bataliónе de redifĭ cu o bateriă de artileriă. Totuşĭ atitudinea Greciei nu mai inspiră aşa temerĭ, în urma presiuneĭ diplomatice a puterilorŭ asupra guvernului din Athena; Grecia s'ar mulţumi cu o simplă rectificare de fruntarii, în destulŭ de neînsemnată.

Petersburgŭ, 23 Octomvre. „Journal de St. Petersburg« desminte scirea lui »Temps,« care ḑicea că cele două imperii nordice s'arŭ fi unitŭ asupra compensării teritoriale pentru Serbia, şi adauge că puterile s'au unitŭ asupra uneĭ acţiunĭ pe basa *statului quo*, care eschide orĭ ce astfelŭ de compensaţiune.

Constantinopolŭ, 23 Octomvre. *Pregătirile militare în ţinutulŭ întregului imperiu otomanŭ se continuă cu mare zelŭ.* Adrianopolulŭ s'a transformatŭ în formală tabĕră de rĕsboiu şi de acolo se dirigŭ trupele parte la graniţa rumeliotă, parte la cea sêrbéscă. Ministrulŭ de rĕsboiu sĕ fi stabilitŭ, că pentru întreţinerea uneĭ armate de 200,000 de ómenĭ în timpŭ de şése lunĭ trebuescŭ 32 milióne francĭ. Cu banca otomană s'a înţelesŭ Pórta sĕ priméscă unŭ *avance* (aconto) de 750,000 funţĭ, eventualŭ 500,000 funţĭ. Armata turcéscă e plină de entusiasmŭ patrioticŭ, — *Rusia e înclinată a se da Turcieĭ mandatulŭ de intervenţiune*, sub órecare cauţiunĭ.

Viena, 23 Octomvre. De două ḑile se consideră situaţiunea ca îmbunătăţită. Basa tractărilorŭ conferinţeĭ o va forma întórcerea la *status quo ante* cu fórte micĭ modificărĭ.

Brünn, 33 Octomvre. Insemnate cantităţĭ de îmbrăcăminte s'au încărcatŭ aḑĭ pentru armata sêrbéscă.

Sofia, 23 Octomvre. *Numeróse* despărţĕminte de *trupe* cu artileriă *trecŭ* prin Sofia, *spre* a ocupa linia de apĕrare dinspre *Serbia.* De asemenea sosescŭ din tóte părţile voluntarĭ formaţĭ în bataliónе. După unŭ raportŭ alŭ prefectului din Vidinŭ, două companii sêrbescĭ au ocupatŭ colinele dimprejurulŭ punctului dela graniţă *Verşka-Ciuca.* Oficerii cu unŭ trîmbiţaşŭ s'au încvartiratŭ în căsuţa pichetului dela graniţă.

Atena, 23 Octomvre. Erĭ séră representanţii puterilorŭ au predatŭ guvernului o comunicare identică în scrisŭ, care provócă pe Grecia sĕ cumpĕnéscă bine consecinţele paşilorŭ ce arŭ puté împedeca pacînica problemă a puterilorŭ, şi *face responsabilă pe Grecia pentru turburarea păciĭ.*

Nişŭ, 24 Octomvre. Persóne dinprejurulŭ regelui Milanŭ asigură, că *regele* îşĭ ţine onórea sa astfelŭ angagiată, încâtŭ *mai curêndŭ e gata sĕ abdică, decâtŭ sĕ se supună unorŭ eventualităţĭ, carĭ arŭ fi periculóse séu înjositóre pentru Serbia.* In acésta categoriă consideră regele şi numirea prinţului Alexandru ca guvernatorŭ alŭ Rumeliei ostice.

Constantinopolŭ, 24 Octomvre. Pórta a cerutŭ rechiămarea cancelarului consulatului grecescŭ Zijgomala din Creta, fiindŭ bănuitŭ că aţîţă agitaţiunea.

Bucurescĭ, 24 Octomvre Pasicĭ, şefulŭ radicalilorŭ sêrbĭ, care fiindŭ condamnatŭ la mórte pentru revolta din Serbia a scăpatŭ prin fugă în Bulgaria, a părăsitŭ acéstă ţéră şi se află în Bucurescĭ, unde se crede că va petrece érna. Guvernulŭ românu a luatŭ severe mĕsurĭ d'a împedeca orĭce încercare de agitaţiune pe pămêntulŭ românŭ, din partea lui Pasici şi a emigranţilorŭ sêrbĭ, carĭ fugŭ din Vidinŭ la Calafatŭ.

Vidinŭ, 24 Octomvre. *Aci domnesce mare nelinişte de téma invasiuneĭ sêrbescĭ.* In fortăréţă se află numai o companiă de infanteriă şi o bateriă. Vidinulŭ n'ar puté opune resistenţă trupelorŭ sêrbescĭ.

Sofia, 24 Octomvre. *Sêrbii întărescŭ trupele ce ţinŭ ocupate pichetele dinspre Vidinŭ.* Prinţulŭ Alexandru a plecatŭ, ca sĕ inspecteze lucrările de fortificare. Ministrulŭ de rĕsboiu a datŭ ordinŭ, ca *trupele regulate din Filipopolŭ sĕ plece repede spre Sofia.* Oficerĭ ruşĭ au datŭ sfatulŭ, ca oraşulŭ sĕ se pună în stare de apĕrare prin valurĭ de pămêntŭ; prinţulŭ însĕ n'a consimţitŭ. Se dă silinţa, d'a se aplana cu Turcii câtŭ mai repede cestiunea rumeliotă, ca astfelŭ *sĕ aibă Bulgarii mâna liberă contra Serbiei.*

Belgradŭ, 24 Octomvre. Scirĭ din Nişŭ spunŭ, că *brigada de cavaleriă şi divisia Dunării au părăsitŭ tabĕra dela Nişŭ.* Brigada de cavaleriă sĕ fi plecatŭ în direcţiune spre *Pirot*, ér divisia Dunării spre *Leskovac. Marşulŭ trupelorŭ dela Pirot spre graniţa bulgară se aşteptă chiar aḑĭ.* Până acum trupele erau la 5 chilometri departe de graniţa bulgară. Tunurile cele marĭ plécă aḑĭ de aci.

Belgradŭ, 24 Octomvre. Cu tóte jertfele aduse de Serbia pentru Bulgaria, acésta, fiindŭ eliberată, a devenitŭ cuibulŭ tuturorŭ revoluţionarilorŭ sêrbĭ şi pregătesce Serbieĭ pericule. Din partea uneĭ Bulgarii mărite, Serbia ar fi şi mai ameninţată, dacă nu va fi întărită. Acesta'i motivulŭ alternativeĭ puse de Serbia: *séu întórcerea la litera şi sprijinulŭ tractatului dela Berlinŭ, séu întărirea Serbiei.* In casŭ, că nu se restabilesce absolutŭ *status quo ante*, acţiunea Serbiei e inevitabilă.

Agram, 24 Octomvre. „Srbobran« anunţă din Belgradŭ, că în sĕptămâna trecută *în adevĕrŭ armata sêrbéscă trecuse graniţa bulgăréscă*, dar că ambasadorulŭ rusŭ Persiani fiindŭ telegraficŭ avisatŭ din Petersburgŭ,

efectul retragerea imediată a trupeloră amenințândŭ pe guvernulŭ sêrbescŭ cu *casus belli.*

Sofia, 25 Octomvre. *Tóte trupele de geniu* disponibile *au pornitŭ spre Stivinitza* la eșirea din pasulŭ Dragomanŭ, ca sĕ facă șanțurĭ. Fortificațiile dela Stivinitza au de scopŭ sĕ oprésca în locŭ trupele sêrbescĭ; pĕtrundêndŭ însĕ acestea prin ele, atuncĭ Sofia le stă deschisă. Grosulŭ armatei bulgare se îndréptă într'acolo.

Belgrad, 25 Octomvre. Relațiunile dintre Bulgaria și Serbia suntŭ, în urma eliberării emigranțiloră și a numirii lui Peco Pavlovicĭ ca șefŭ de voluntarĭ, atâtŭ de acute, încâtŭ *se aștéptă în fiecare ḑi o ciocnire.* Trupele sêrbescĭ și bulgărescĭ stau la graniță lângă Czaribrod departe unele de altele de o împușcătură.

Atena, 25 Octomvre. In ședința de aḑĭ a camerii, Delyanis ținù unŭ discursŭ, în care desvoltă programulŭ guvernului cu privire la interesele Greciei periclitate prin revoluțiunea bulgară. In numele oposițiunii aprobă Lombardos programulŭ. Ḑiarele consideră declararea guvernului ca o accentuare a *politicei active.*

Primirea delegațiuniloră de către Maiestatea Sa.

La 24 Octomvre, Maiestatea Sa a primitŭ sĕsbătoresce delegațiunile celoră două parlamente.

Delegațiunea ungurésca a fostŭ condusă de președintele ei, cardinalulŭ archiepiscopŭ Haynald, ér cea austriacă érășĭ de președintele ei, contele Falkenhahn. Ambii președințĭ asigură, în discursurile lorŭ, pe M. Sa de supunere și credință, arată că vorŭ desbate seriosŭ proiectele făcute de guverne, care au de scopŭ desvoltarea spirituală, morală și economică a monarchiei, precum și puterea ei armată, fără ca popórele sĕ mai fiă împovărate de dărĭ, fiindŭ destulŭ de grele.

Maiestatea Sa a rĕspunsŭ delegațiunilorŭ următórele:

„Asigurările de fidelă supunere, ce Mi le-ațĭ espri- matŭ acum, mĕ umplu de o sinceră mulțămire. Pentru acésta primițĭ espresiunea grației mele.

Relațiunile monarchiei cu puterile esterne suntŭ cele mai amicale. Visita, cu care ne-a înveselitŭ în Kremsier Maiestățile Lorŭ împĕratulŭ și împĕrătésa Rusiei, apărù ca unŭ semnŭ plinŭ de valóre despre durata acelui *raportŭ strînsŭ și plinŭ de încredere* între domnitorii celorŭ trei marĭ imperii vecine, a cărei însemnătate pentru *pacea monarchiei și a Europei* v'am putut'o anunța înainte cu unŭ anŭ. In cea mai seriósă nisuință d'a menținé starea de dreptŭ garantată prin tractate ca basă a păcii și ordinei, aflămŭ deplina cooperare a celorlalte puterĭ europene. Acéstă unanimitate pentru asigurarea marelorŭ interese ale păcii formézâ cea mai importantă garanță a succesului.

In acestŭ spiritŭ guvernulŭ meu se silesce, în unire cu celelalte puterĭ semnatare ale tractatului din Berlinŭ, *d'a restabili érășĭ în ținuturile Balcaniloră ordinea legală*, a cărei vătămare neașteptată provócă, pentru liniștea și bună starea popóreloră d'acolo, seriόse pericule. Respectarea tractateloră și menținerea drepturilorŭ și îndatoririlorŭ ce isvorĕscŭ din ele au fostŭ condițiile acelei încrederĭ ce a pus'o Europa în popórele balcanice, creândŭ pentru ele condițiunile unei viețĭ de statŭ politice independente. *Menținerea păcii* și apĕrarea intereseloră monarchiei va rĕmâné și d'aci înainte cea dintêiu problemă a guvernului meu.

Proiectele, ce vi se vorŭ supune spre tractare constituțională, vorŭ dovedi că și de astădată s'a ținutŭ bine sémă de *situațiunea financiară a monarchiei.* Administrațiunea rĕsboiului primesce cu plăcere mijlócele totdéuna oferite cu bună-voință de d-vóstră, ceea ce cu mulțămită recunoscŭ, ca sĕ îmbunătățéscă posițiunea, ce are nevoiă de ajutorŭ, gradelorŭ oficerescĭ și cadețilorŭ, fără a se spori preliminarulŭ totalŭ. Desvoltarea progresivă a *marinei* mele de *rĕsboiu* pe basa principiilorŭ apĕrării litorale, stabilite în anulŭ trecutŭ, o recomandŭ îngrijirii d-vóstrĕ binevoitóre.

Referințele culturale și economice în *Bosnia* și *Erțegovina* progreséză mereu și în modŭ îmbucurătorŭ. Și de astă dată a fostŭ cu putință, d'a acoperi cheltuielile administrative din propriele venite ale acestorŭ țĕrĭ. Unŭ adausŭ din mijlócele comune nu se va cere. Guvernulŭ meu a făcutŭ érășĭ pentru anulŭ viitorŭ o reducere a creditului necesarŭ pentru trupele din Bosnia și Erțegovina.

Cu încredere și deplină siguranță contezŭ pe devotamentulŭ, pĕtrunderea și zelulŭ patrioticŭ, cu care d-vóstră sprijinițĭ guvernulŭ meu în îndeplinirea importanteloră lui probleme. In acestŭ înțelesŭ vĕ bineventezŭ în celŭ mai cordialŭ modŭ.

SCIRILE ḐILEI.

Nechibzuitulŭ „Ellenzék“ înregistréză unŭ nou sgomotŭ alarmatorŭ. Ḑice că la 16 Octomvre n. s'arŭ fi afișatŭ în Aiudŭ placate, carĭ conțineau amenințarea, că orașulŭ are sĕ fiă incendiatŭ în nóptea următóre. De atuncĭ, în stradele Aiudului patruléză în tóte nopțile două batalióne de soldațĭ și o gardă orășenéscă compusă din 80 de membri. Se ḑice, că comitatulŭ Albei de josŭ sĕ fi cerutŭ introducerea dreptului statarŭ. — Totŭ cu privire la acéstă ellenzekiană scire, i se scrie lui „Nemzet« din Clușiu: »Intre Valahĭ esistă órecare agitațiune, dér scirile de grόză suntŭ esagerate. Neliniștea se pare a fi relativŭ mai mare în comitatulŭ Albei de josŭ, dér nicĭ acolo nu e de temutŭ vr'unŭ periculŭ imediatŭ. Ungurii din provincia, amintindu'și grozăviile din 1848/9, vĕdŭ totulŭ posomoritŭ. Valahii, ca sĕ înspăimênte pe Ungurĭ, au ḑisŭ că Aiudulŭ are sĕ fiă incendiatŭ. Dér acolo e cu atâtŭ mai slabŭ motivulŭ d'a se teme, cu câtŭ poporațiunea este în preponderanță maghiară și în orașŭ, ca și în Zlatna și Ighiu se află oștire. Momentulŭ celŭ mai demnŭ de luatŭ în sémă este sistematica împrăștiare a sgomoteloră de alarmă. Acésta provócă neliniște, dér până acum autoritățile n'au primitŭ la cunoscință nicĭ unŭ datŭ positivŭ. In comitatulŭ Albei s'au luatŭ tóte mĕsurile pentru înlăturarea periculului.“ — Sĕ nu se uite, că aceste scirĭ suntŭ anume fabricate de contrarii noștri și au unŭ scop nu se póte mai mișelescŭ.

—0—

Câtŭ de adevĕrnte suntŭ *scirile alarmatóre* date de foile unguresci, o spune o corespondență publicată în códa coșutistă din Clușiu, datată din Aiudŭ la 23 Octomvre n., care ḑice între altele: »Din gluma nepotrivită a unorŭ vagabunḑĭ și ómenĭ de nimicŭ, mai de multe orĭ s'au lățitŭ în publicŭ vestĭ, ba de două orĭ s'au afișatŭ bilete, scrise unguresce, amenințândŭ pe funcționarĭ, și anunțândŭ incendiarea orașului cu ocasiunea têrgului ținutŭ la 16 l. c., și încă »ca și cum acésta arŭ face-o Valachii.« Têrgulŭ a trecutŭ și a fostŭ unulŭ dintre cele mai bune, fără ca în decursulŭ lui sĕ se fi datŭ vr'unŭ casŭ deosebitŭ. Intr'aceea nu numai custodia de focŭ ci și numeroșĭ cetățenĭ îngrijau în decursulŭ nopțiloră ca siguranța publică sĕ nu sufere nicĭ o conturbare. Au și obținutŭ acelŭ resultatŭ, că pe birișulŭ (sluga dela carŭ) unui bogătanŭ de ungurŭ l'au prinsŭ ca pe unŭ hoțŭ de găinĭ. Pentru casulŭ acesta poliția orășenéscă n'a avutŭ lipsă de nicĭ unŭ ajutorŭ, cu atâtŭ mai puținŭ de două batalióne de ostașĭ! Ce privesce aserțiunea, că în temnița din locŭ ar fi dețin uțĭ 20 de popĭ românescĭ, suntemŭ silițĭ a arăta, că a fostŭ daună a se da locŭ la o astfelŭ de veste. In Aiudŭ se află ca la 200 de aresțanțĭ, însĕ pentru delictŭ politicŭ nu este închisŭ nicĭ unŭ preotŭ, loculŭ pentru delicte politice fiindŭ în Oșorheiu. Pentru »statarŭ“ nu a recursŭ nicĭ comitatulŭ nicĭ vice-comitele, căcĭ nu e la ordinea ḑilei nicĭ incendiulŭ, nicĭ răpirea, nicĭ omorulŭ.« In fine, ḑice corespondentulŭ, că la unŭ ḑiarŭ de o chiămare așa de »seriósă“ cum e »Ellenzék,“ sĕ recere o mai mare precauțiune în comunicarea scirilorŭ alarmatóre. — Prin urmare o nouă palmă a primitŭ „seriosulŭ« ḑiarŭ coșutistŭ peste obrazulŭ celŭ grosŭ. Și încă odată repetămŭ că aceste amenințărĭ suntŭ din isvorŭ ungurescŭ, cu scopŭ de a înegri pe Românĭ.

—0—

Totŭ în ḑiarele unguresci cetimŭ, că d-lŭ Constantinŭ *Popŭ*, absolventŭ de filosofiă, pe care senatulŭ universității din Clușiu l'a fostŭ pedepsitŭ pentru „manifestațiunĭ anti-patriotice« cu detragerea pe patru lunĭ a stipendiului ce-lŭ avea din fundațiunea scóleloră grănițerescĭ din Năsĕudŭ, —„pentrucă sa sculatŭ cu furiă asupra stégului ungurescŭ ce atêrna la o panoramă și numindu-lŭ obiélă l'a spintecatŭ, înlocuindu-lŭ cu stindardulŭ României în colorile roșu, galbinŭ și albastru, gendarmulŭ, care a fostŭ martorŭ ocularŭ la cele întêmplate, rupêndŭ câte unŭ petecŭ din amêndouĕ stégurile a arătatŭ casulŭ înaintea judecătoriei cercuale din Rodna vechiă, presentândŭ totodată și petecile din stégurile frânte ca pe unŭ *corpus delicti.* Judecătoria a condamnatŭ pe d. Constantinŭ Popŭ la unŭ arestŭ de trei sĕptămênĭ și o amendă în banĭ de 30 fl v. a. Tabla regéscă din Oșorheiu a modificatŭ acéstă sentință și pe »încriminatulŭ,“ care pe gendarmulŭ acusatorŭ la „numitŭ putligarŭ“ »simplu« și »de nicĭ o trébă,« — l'a condamnatŭ la arestŭ de șése sĕptămânĭ și amendă în banĭ de 100 fl. v. a. Étă resultatele șovinismului maghiarŭ.

—0—

Din Deva ni se scrie, că afară de protopopulŭ Papiu au mai fostŭ trașĭ în cercetare criminală și preotulŭ Popovicĭ și judele comunalŭ (românŭ) din causă că cu toții au săritŭ în apĕrarea intereseloră bisericei române, protestândŭ în potriva uneltiriloră celorŭ ce facŭ proselitismŭ neiertatŭ prin comunele române.

—0—

Societatea de lectură a tinerimei din institutulŭ teologicŭ pedagogicŭ gr.-or. din Aradŭ, cu inceputulŭ anului scolasticŭ s'a constituitŭ în următorulŭ modŭ. Ca președinte s'a alesŭ cu mare entusiasmŭ Dnulŭ profesorŭ Vasilie Manga, vice-președinte: Teodorŭ Pinterŭ; secretarŭ: Joanŭ Cacinca; notarŭ Traianŭ Vatianŭ; vice-notarŭ: Georgiu Jianu; casarŭ: Ioanu Iercanŭ; bibliotecarŭ: Valeriu Magdu, vice-bibliotecară: Romulŭ Vatianŭ; controlorŭ: Demetriu Siebeșianŭ. In comisiunea literară: Corneliu Lazarŭ, Ioanŭ Petranŭ, Ioachimŭ Turcu, Traianŭ Vatianŭ, Alexandru Mihuția, Nicolau Popoviciu, Romulŭ Bortoșiu. In comisiunea revisóră: Dimitrie Muscanŭ, Nicolau Chicinŭ, Constantinŭ Pava.

—0—

„Koloz. Köz.« scrie, că *Sașii* din Sibiu învață cu deadinsulŭ unguresce. Cursulŭ pentru *învĕțarea* limbei maghiare, ce s'a deschisŭ la scólele de statŭ de acolo, e frecventatŭ de atâța inșĭ câțĭ numai incapŭ în salele de învĕțămêntŭ. Se află 115 bărbațĭ și 100 femei începêndŭ dela 15 anĭ până la 60. Numĕrulŭ celorŭ ce n'au pututŭ fi primițĭ se urcă celŭ mai puținŭ la 100.

—0—

Gimnasiului superiorŭ din Baia mare *i-a sustrasŭ* ministrulŭ culteloră ḑice »B. Hirl,« — *dreptulŭ de publicitate*, fiindŭ că institutulŭ n'a corĕspunsŭ cererilorŭ ce i s'au făcutŭ. O deputațiune a orașului va ruga pe mi-

FOILETONŬ.

Mănăstirea dela Bicsadŭ.

(Urmare și fine).

Décă venerații frațĭ ai acestei mănăstirĭ nicĭ o biserică n'au fostŭ în stare a-șĭ ridica din venitulŭ de unŭ seculŭ, óre merită sĕ fiă părtinițĭ? Judece lumea! Óre noi, ceștĭ mai lipsițĭ, nu putemŭ cu totŭ dreptulŭ pretinde ca memorații călugărĭ décă le plac veniturile dela poporŭ sĕ se nisuéscă a imita binefacerile din apusŭ și sĕ-i tindă orĭ în ce formă binefacere poporului contribuitorŭ Séu dóră dênșii poftescŭ sĕ aibă numai rolulŭ de trântorĭ? Nu ar avé teremŭ destulŭ de binefacere? Eu credŭ că da, numai voință trebue la tóte. Acolo este Țéra Oașului a cărui poporŭ este celŭ mai năpăstuitŭ și negligatŭ în privința culturală, ba eu nu credŭ că esistă alte ținuturĭ locuite de Românĭ în așa orbiă și miseriă ca acestea.

Suntŭ unii dintre inteligenții acelui ținutŭ, décă îi potŭ numi așa, cari ḑicŭ că n'ar fi bine ca Oșenii sĕ fiă deșteptațĭ, căcĭ atuncĭ nu-i va mai puté ține în frêu nimenĭ. Spre a ilustra acéstă aserțiune mĕ voiu servi de unŭ esemplu care ne dă deslușire despre starea în care se află poporulŭ românŭ. In anulŭ 1883, de'mĭ aducŭ bine aminte, ținêndu-se în opidulŭ Seinĭ o conferință electorală de cătră inteligenții românĭ din Satumare de care comitatŭ se ține și țéra Oașului, din totă țéra Oașului, numai unŭ singurŭ omŭ cu carte a participatŭ la acea conferință. Totŭ atuncĭ fiindŭ chematŭ unŭ preotŭ românŭ la conferință a ḑisŭ: »Cum sĕ mergŭ eu la adunarea românéscă, sĕ se supere solgăbirĕulŭ, apoi cine 'mĭ va scóte birulŭ, óre venivorŭ Românii sĕ poruncéscă la Oșenĭ sĕ'mĭ aducă fênulŭ?«

Eată unde sĕ află poporațiunea acelei provincii. căcĭ dispunŭ cu ea ca cu iobagĭ, încă nicĭ până acolo nu este deșteptatŭ poporulŭ ca preotului, ca unui părinte sufletescŭ sĕ-i stée spre servițŭ și fără solgăbirĕu. Ce dovedesce acésta? Au nu sclavisarea și lăsarea în orbiă a poporului, care în starea în care se află se tractéză ca cu vitele. Nu așa procedŭ părinții sufletescĭ inzestrațĭ cu prudință pastorală, ci mai întéiu deșteptă poporulŭ și deșteptându-lŭ îi nobilitéză sêmțulŭ, ca sĕ se alipéscă de preotulŭ sĕu cu căldură și cu tótă iubirea. Atuncĭ fiă sigurŭ orĭ cine că preotulŭ nu va avea lipsă de solgăbirĕu, ci dacă dênsulŭ e păstorŭ va și avea puterea unui păstorŭ față cu credincioșii sĕi.

Totŭ în acele ținuturĭ apróре de mănăstire stau agrii nelucrațĭ, spinoși și plinĭ de arinĭ. Oșenii flămênḑescŭ. Eu credŭ că s'ar puté rĕspândi chiarŭ din mănăstire lumină intre ómenĭ în privința cultivarei pamenturiloră lorŭ și în privința unei economii raționale. Apoi óre n'arŭ puté frații afla în mănăstirea lorŭ și unŭ locŭ ca adăpostŭ industriei? Așa credŭ că da. De nu pentru alta, celŭ puținŭ sĕ aibă órecare distragere și sĕ nu-și urască ḑilele senine ce le lasă bunulŭ Dumneḑeu și preste acelŭ claustru.

Ar fi fórte de doritŭ ca iubiții frațĭ sĕ-șĭ schimbe procederea de până acumŭ, căcĭ pe lângă asemenea activitate și cu astfelŭ de binefacerĭ, totŭ Românulŭ iubitorŭ de poporŭ, va trebui sĕ-lŭ deștepte ca sĕ nu-șĭ mai strice opincile călătorindŭ spre a-șĭ duce dinariulŭ unui Molochŭ. Când călătorescĭ prin acelŭ ținutŭ frumosŭ și veḑĭ pe Oșenii frumoșĭ cu sĕnătate de gorunŭ, înse cu sĕrăcia în șele, te dóre inima. Românii flămênḑescŭ pe ulițĭ pe când țiganii'sŭ sătui ca saculŭ. Da, căcĭ ei au meșteșugŭ bunŭ, lucră pe fleu ca faurĭ cugețĭ că-sŭ ciclopii din mitologiă. Apoi Jidovĭ, în lungulŭ și latulŭ țerei Oașului trăiescŭ ḑile d'albe ca în Canaanŭ unu ca păpucarŭ alții ca cârciumarŭ. Numai Românulŭ e lipsitŭ și streinŭ în țéra s'a. —

Nu arŭ puté cuvioșii călugărĭ da niscarĭ ajutóre din sumele întrate, la câțĭva copii sĕrmanĭ, ca sĕ învețe făuria séu alte măestrii mai trebuinciόse poporului. Mai departe s'ar puté face o economiă de modelŭ pe pămêntulŭ mănăstirii și s'ar puté inființa nisce ateliere de

nistrulŭ sĕ'i acorde pentru acestŭ anŭ dreptulŭ de publicitate.

—0—

O întrunire a grupurilorŭ liberale s'a ţinutŭ la d. Dumitru Brătianu şi s'a admisŭ ideea coalisării opoziţiunii din România. S'a alesŭ unŭ comitetŭ care sĕ se pună în relaţiă cu comitetulŭ liberalilorŭ conservatorĭ, spre a forma coaliţia în contra regimului actualŭ. Comitetulŭ alesŭ se compune, după cum ḑice »L'Indép. roumaine,« din d-nii: D. Brătianu, M. Cogălniceanu, C. Boerescu, G. Mârzescu, I. Docanŭ, D. Giani, generalŭ Haralambie, P. Grădişteanu, P. Cernătescu, Cozadini, P. Buescu şi G. Paladi.

—0—

Ministerulŭ agriculturii din România a supusŭ consiliului de miniştri unŭ proiectŭ de lege, prin care ministerulŭ e autorisatŭ sĕ procure micilorŭ agricultorĭ utilagiulŭ agricolŭ perfecţionatŭ, pe care aceştia din urmă sĕ'lŭ plătéscă în micĭ rate.

—0—

Generalulŭ *Brialmont*, sosindŭ în Bucurescĭ, a fostŭ primitŭ de ministrulŭ de resboiu, generalulŭ Fălcoianŭ. Densulŭ a plecatŭ la Chitila sĕ examineze fortificările, ce se lucréză cu mare activitate.

—0—

In ḑilele trecute *s'a jefuitŭ cassa de banĭ* a preşedintelui de tribunalŭ din Elisabetopole. Hoţulŭ sciuse sĕ ajungă în posesiunea cheii. A luatŭ din cassa 500 fl. Pănă acum nu s'a descoperitŭ făptuitorulŭ.

HOŢULŬ DE PĂGUBAŞŬ!

Deva, 26 Oct. 1885.

Totŭ e adevĕratŭ că »Ungurulŭ te bate Ungurulŭ te judecă.« Din incidentulŭ de tristă memorie a convertirii câtorva familii române gr. or. din Bârcea-mică, la confesiunea ev. reformată, sub pretestŭ de »remaghiarisarea Ungurilorŭ valahisaţi,« după cum se scie şi din colónele »Gazetei,« d-lŭ Ionŭ Papiu protopresbiterulŭ gr. or alŭ tractului Devei, împinsŭ de dătorinţa impusă de funcţiunea ce-o pórtă, a făcutŭ arĕtare în contra notarului Szántó Károly din Pestişulŭ de josŭ, pentru agitare şi conturbare de religiune, şi după natura lucrului sĕ aştepta şi era în dreptŭ sĕ se aştepte la unŭ resultatŭ favorabilŭ în privinţa acestei delicate causă. Totodată numitulŭ d-nŭ protopresbiterŭ a eşitŭ afară în comună, pentru a se convinge la faţa locului, despre adevĕrata stare a lucrului, ca astfelŭ apoi basatŭ pe adevĕrŭ, se póte face paşii necesarĭ ulteriorĭ în deplină cunoscinţă de causă.

Dar ce sĕ veḑĭ? Notarulŭ turbulentŭ, sub pretestŭ, că protopopulŭ, eşindŭ în comună ar fi ţinutŭ adunare secretă şi ar fi agitatŭ în contra naţionalităţii maghiare, a făcutŭ arătare la procurorulŭ regescŭ din Deva, pentru *agitaţiune şi conturbare a liniştei publice* calificată în § 173 alŭ procedurei criminale, în urma acestei însinuărĭ, procurorulŭ regescŭ numai decâtŭ a şi făcutŭ la tribunalulŭ reg. din Deva propunerea, ca sĕ se ordoneze *cercetare criminală* prealabilă în contra lui I. Papiu, ceea ce s'a şi făcutŭ la momentŭ, şi pănă ce aceste şire vorŭ vedé lumina, investigaţiunea îşĭ va fi luatŭ începutulŭ în comuna respectivă.

Singurŭ acestŭ casŭ ar fi de ajunsŭ, pentru ca sĕ se pótă judeca cu tótă positivitatea starea actuală a Românilorŭ în acestŭ statŭ poreclitŭ constituţionalŭ.

Pré când tótă lumea nepreocupată a aşteptatŭ, ca adevĕratulŭ agitatorŭ şi conturbătorŭ de religiune sĕ-şĭ ea pedépsa meritată, organele justiţiei vinŭ şi *la o simplă însinuare a vinovatului ordonă cercetare criminală în contra acelui organŭ bisericescŭ, care şi-a făcutŭ şi a trebuitŭ sĕ-şĭ facă datorinţa.* Vomŭ avé după cum sĕ vede, ocasiune, a raporta încă mai în detailŭ, despre acestŭ casŭ; de astă-dată fiă de ajunsŭ a spera, că onorabilulŭ d-nŭ acusatŭ şi cu acéstă ocasiune va sci întêmpina cu resoluţiune nedreptăţile ce sĕ facŭ Românilorŭ şi va stărui, ca adevĕrtŭ sĕ ésă la lumină.

DIN BUCOVINA.

Cernăuţĭ, Octomvre 1885.

Grele timpurĭ au venitŭ peste Bucovina. Polonii s'au aliatŭ cu Rutenii şi aşa uniţĭ strigă şi înjură contra Apologiei. Două jurnale »Gazeta polska« şi „Bucovena« suntŭ totdéuna pline de injurii asupra Românilorŭ. Polonii ḑicŭ că Bucovina este „Galiţia nouă“ şi se pórtă cu visurĭ că Bucovina va veni sub Galiţia. Românii noştri ce facŭ? — facŭ şi ei ceva — adecă tacŭ. Unii cu sentimente mai românescĭ ḑicŭ: »la ce ne-a mai trebuitŭ nouĕ Apologie, nu trăiamŭ bine, aveţĭ sĕ vedeţĭ ce are sĕ fiă.« — Totŭ ce simţesce românesce s'au grupatŭ împrejurulŭ a doi corespondenţĭ de pe la ḑiarele române. Fóia »Candela,« cu ai ei redactorĭ şi luminatorĭ, ar trebui sĕ rĕspundă la atacurile din partea Polonilorŭ şi Rutenilorŭ. Dér o profundă tăcere a cuprinsŭ inimile tuturora — ce óre sĕ fiă? sĕ nu se afle în adevĕrŭ nimenea, care sĕ rĕspundă acelorŭ foi? — Nu se scie! — Una însĕ se scie şi aceea este, că de când au începutŭ a se publica unele lucrurĭ despre Bucovina în »Gazeta Transilvaniei,« ómenii ḑilei au prepusŭ pe unŭ bietŭ creştinŭ, care nu scie nicĭ cu spatele. Fiindŭ lucrulŭ astfelŭ, suntŭ nevoitŭ a declara, că corespondentulŭ acelorŭ articule nu este acela pe care ilŭ socotiţĭ, ci unŭ altulŭ şi cine voesce sĕ mĕ scie, întrebe la Redacţiunea acestui jurnalŭ şi va cunósce cine sunt. Eu iau însĕ responsabilitatea tuturorŭ articulilorŭ ce le voiu mai scrie şi vĕ promitŭ că mai curêndŭ veţĭ trebui sĕ vĕ corigaţĭ, decâtŭ eu sĕ încetŭ cu corespondenţele. Despre ceea ce scriu sunt gata a mĕ justifica orĭ cui, orĭ şi când şi orĭ şi unde.

Nu'ţĭ-e ciudă când te mănâncă streinul, căcĭ streinul nu póte trăi décă te va lăsa pe tine în pace; ci'ţĭ este mai mare ciudă, când ai tĕi te năpăstuescŭ mai rĕu decâtŭ streinulŭ. Vĕ voiu comunica unŭ casŭ, ca sĕ vedeţĭ câtŭ ajutorŭ i se dă Românului dela nisce pretinşĭ Românĭ. La esamenulŭ de maturitate în Suceva s'a întêmplatŭ, că directorulŭ gimnasialŭ a întrebatŭ pe abiturienţii românĭ, décă aceştia n'au de gândŭ sĕ se retragă dela esamenŭ. Băgŭ sémă a voitŭ, ca bieţii tinerĭ sĕ se lase de studiu tocmai când erau sĕ-lŭ termine. Neretrăgându-se abiturienţii, au fostŭ trântiţĭ la esamenŭ. (Toţĭ Românii? Asta este aprópe de neeredutŭ. — Red.) Aşa se'ntêmplă în Suceva, aicĭ unde »Şcóla română« îşĭ are sediulŭ ei, o păţescŭ astfelŭ abiturienţii românĭ, dela unŭ Românŭ, care a ucisŭ şi societatea literară a studenţilorŭ românĭ din Suceva.

Cum vorŭ puté Bucovinenii sĕ ajungă la ceva, când unulŭ se mănâncă pe altulŭ? Profesorulŭ Stefureacŭ din Suceva a edatŭ o carte de cetire pentru clasa I. gimnasială — şi ce credeţĭ — o póte vinde? ferescă D-ḑeu! Societatea lui *u* mutŭ este în contră, aceea care se mândresce că lucră pentru poporŭ. Bietulŭ Stefureacŭ a făcutŭ bunŭ culcuşŭ pentru şorecĭ. — Gramatice române nu avemŭ, avemŭ însĕ literaţĭ, didascalĭ şi dascalĭ — ómenĭ cu carte, carĭ toţĭ facŭ o lume pentru sine şi nu le pasă de ceilalţĭ, fiecare are ortografia sa: unulŭ s'a juratŭ a fi soţŭ fidelŭ alŭ lui *u* mutŭ şi a rĕmâné şi elŭ ca vocala acésta, din simpla causă că alţii nu voescŭ sĕ-i cate în obrazŭ. Altulŭ érăşi află o altă causă şi când te uiţĭ nimenĭ nu lucră nimica. Dacă îi dai pe faţă se supĕră şi nu mănâncă cu ḑilele, gândindu-se cine sĕ fiă blĕstămatulŭ acela care a scrisŭ acésta. Numai astfelŭ n'a merge. Rutenii şi Polonii lucră din rĕsputerĭ. Românii *con dolce amore* ducŭ unŭ *far niente.* Am auḑitŭ că Calendarulŭ pe a. 1886 sĕ-lŭ edee »Academia ortodocsă.« Vomŭ vedea ce va mai fi.

Studenţii românĭ dela Universitatea din Cernăuţĭ au aranjatŭ în 4 l. c. unŭ comersŭ festivŭ, la care participară unŭ buchetŭ frumosŭ de dame tinere şi drăgălaşe ca nisce păsărele, şi multe persóne notabile. — Se scie că ceilalţĭ studenţĭ se separaseră, voindŭ a arăta câtă viéţă au şi în urmă a rĕmasŭ că ei n'au arĕtatŭ nicĭ o viaţă. Românii au serbatŭ ḑiua de 4 Oct. însĕ cu mare pompă. Junimenii şi teologii erau adunaţĭ în catedrală, ér séra la comersulŭ festivŭ. Presidentulŭ comersului d-lŭ G. Popovicĭ ţinŭ cuvêntulŭ de deschidere. Apoi se cântă cânteculŭ studenţilorŭ academicĭ în limba latină. Intre pausă musica regimentului 41 întonă mai multe opere. D-lŭ G. Popovicĭ vorbi în limba germană despre însemnătatea Universităţii din Cernăuţĭ şi care este datorinţa Românului faţă cu ea. La aceste cuvinte rĕspunse Rectorulŭ magnificŭ Dr. Hiler. — Mai vorbiră încă profesorulŭ Schuler de Libloy, Dr. V. Mitrofanovicĭ şi apoi studentulŭ în teologiă d-lŭ P. Diujanschi, despre facultatea teologică în raportŭ cu celelalte facultăţĭ şi ḑice, că la o astfelŭ de festivitate ar trebui sĕ participe tóte naţiunile, manifestându-şĭ astfelŭ lealitatea lorŭ faţă cu imperiulŭ habsburgicŭ. La aceste cuvinte rĕspunse decanulŭ facultăţii teologice P. Cuv. Sa V. de Repta. Vorbiră încă cu mulṭă dulcéţă prof. I. Bumbacŭ şi alţii.

Acestŭ comersŭ a fostŭ o espresiune fidelă de lealitate pentru imperiulŭ habsburgicŭ dér totodată şi unŭ argumentŭ puternicŭ, că Românulŭ este domnŭ în acéstă ţéră şi nu naţiunile, carĭ se ridică astăḑĭ, voindŭ a încânta Românului „eterna amintire.“

De óre-ce am vorbitŭ mai susŭ de Rutenĭ, nu potŭ fini acéstă corespondenţă, fără de-a întreba, când vorŭ asculta ómenii noştri şi nu vorŭ primi în seminariulŭ archidiecesanŭ mai mulţĭ Rutenĭ decâtŭ Românĭ? Toţĭ Rutenii suntŭ contra Apologiei şi apoi consistoriulŭ totŭ cu dênşii ţine? Óre de-ar fi atâţĭ Rutenĭ în ţéra câţĭ Românĭ, arŭ mai puté sufla Românulŭ? Căutaţĭ ce faceţĭ, căcĭ eu vĕ privighezŭ.

Călĕtorescu.

CONVOCARE.

Reuniunea învĕţătorilorŭ gr. or. românĭ din districtulŭ XI alŭ Făgăraşului, îşĭ va ţiné anulŭ acesta *adunarea generală ordinară în ḑilele 24, 25 şi 26 Octomvre a. c. st. v.* în opidulŭ Făgăraşŭ. — Onoraţii membrii ai acestei corporaţiunĭ — învĕţătorii gr. or. din protopresbiteratele Făgăraşŭ, Agnita şi Cohalm, cum şi alţĭ bărbaţĭ iubitorĭ ai educaţiunei, suntŭ poftiţĭ a lua parte la acéstă adunare în numĕrŭ câtŭ se póte de însemnatŭ.

Programulŭ.

Joi, 24 Octomvre a. c. st. v.

1. Şedinţă.

Discutarea şi deciderea asupra raportului anualŭ alŭ comitetului centralŭ.

Supracensurarea raţiociniilorŭ şi darea de absolutorŭ; statorirea bugetului pentru anulŭ 1885/6,

Constituirea reuniunei pe unŭ periodŭ nou de trei anĭ conformŭ statutelorŭ.

2. Şedinţă.

Desbaterea generală asupra temei: disciplina şi mijlócele prin carĭ sĕ póte ajunge ea în scólele elementarĭ.

Vinerĭ, 25 Octomvre a. c. st. v.

3. Şedinţă.

Desbatere generală asupra temei: modulŭ tractărei sciinţelorŭ reale în scólele elementarĭ.

4. Şedinţă.

Critică asupra disertaţiunei: învĕţĕmêntulŭ intuitivŭ ca obiectŭ în clasa ântêiŭ, preferinţa lui faţă de rătăcirea din trecutŭ, de Ioanŭ Bonea.

Raportulŭ comisiunei de trei asupra Abcdarului ilustratŭ pentru scólele elementarĭ de Dometiu Dogariu.

Sâmbătă, 26 Octomvre a. c. st. v.

5. Şedinţă.

Participarea în corpore la celebrarea sf. liturgii, din incidentulŭ sĕrbătorei m. muc. Dimitrie.

După eşirea din biserică, probă generală asupra „producţiunei literare« ce sĕ arangează séra în 26 Octomvre a. c. st. v.

6. Şedinţă.

Rapórtele comisiunilorŭ pentru esaminarea raportului generalŭ, a încasărei tacselorŭ dela membrii etc. Inchierea adunărei generale.

Din şedinţa comitetului centralŭ alŭ reuniunei învĕţătorilorŭ gr. or. românĭ din districtulŭ XI alŭ Făgăraşului, ţinută la 4 Octomvre 1885 st. v.

Făgăraşŭ, 12 Octomvre 1885 st v.

Nicolau Aronŭ, v.-preşedinte. *Nicolae Ludu*, secretarŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

NIŞŬ, 26 Octomvre. — Scirea dată de Bulgarĭ, că trupele sêrbescĭ au trecutŭ graniţa, se desemnéză de cercurĭ competente ca cu totulŭ neadevĕrată.

industriă mai uşóră, în edificiile aparţinătóre mănăstirei. Cu lucrurĭ de aceste credŭ, că nicĭ decum nu s'arŭ profana păreţii mănăstirei, ci din contră s'arŭ rosti asupra lorŭ binecuvêntare din partea celorŭ spriginiţĭ.

Ar fi de doritŭ, ca veneratulŭ ordinariatŭ diecesanŭ din Gherla, sĕ cerceteze ce se întêmplă prin Bicsadu, şi apoi sĕ orênduéscă a se da din jertfa mielului câte unŭ osciorŭ şi miserei plebe. A sositŭ, credŭ, timpulŭ sĕ ne cugetămŭ seriosŭ despre o modalitate cum trebue organisată şi străformată numita mănăstire. Cu durere trebue sĕ vedemŭ câtŭ de multŭ este apesatŭ bietulŭ poporŭ românŭ, elŭ duce în spinare tóte sarcinile şi vai multe'sŭ lipitorile carĭ ilŭ sugŭ, însĕ puţinĭ suntŭ aceia carĭ lucră cu conscienţiositate pentru binele lui, marĭ povare pórtă de carĭ dóră numai sântulŭ şi bunulŭ Dumneḑeu ilŭ va scăpa. De ce sĕ fiă mai tare împovăratŭ prin astfelŭ de aşeḑăminte sânte. Mănăstirea trebue sĕ capete o asemenea organisaţiă ca sĕ fiă pentru binele temporalŭ alŭ poporului. Décă nu va succede acesta, atuncĭ poporulŭ sĕ fiă deşteptatŭ sĕ nu mai jertféscă la idoli vii, căcĭ trăimŭ în véculŭ numitŭ alŭ luminilorŭ.

Sĕ privimŭ cu deplină judecată şi fără cea mai mică preocupaţiune, cum în tóte, numai opinca trebue se ducă sarcinele, apoi încă sĕ mai jertféscă şi acolo unde de o parte nu este omulŭ silitŭ, de altă parte se află în totŭ satulŭ biserică şi preotŭ în care cu tótă pietatea sĕ póte ruga lui Dumneḑeu, póte onora cum vré şi memoratele ḑile sĕrbătorescĭ, póte aduce jertfe la altarŭ prin preoţii locali, carĭ şi ei au lipsă de sprijinulŭ poporului. Sumele ce se ducŭ la Bicsadŭ potŭ întra şi în favórea preoţilorŭ de mirŭ. Firesce aicĭ înţelegŭ pe acei preoţĭ, carĭ îşĭ crescŭ familiele după rênduiala naturei, ca preoţĭ românĭ ce simtŭ românesce, nu ca d. e. celŭ din Baiaspie unde casa preotului românŭ pare a fi unŭ colegiu reformatŭ. —

Precum póte sĕ se convingă orĭ cine, din începutŭ până la finea acestorŭ şire fără sĕ fiu preocupatŭ, am arĕtatŭ cu deplină linişte relele ce bantuc unele părţĭ locuite de viţa traiană. Am ḑisŭ, că locurile de pietate, după mine, arŭ fi sĕ se înmulţéscă şi mi-am esprimatŭ dorinţa sĕ fiă şi între noi Românii de aceste însă cu alte metode, şi cu organisaţiune salutară. La asemenĭ locurĭ şi eu voiu duce dinariulŭ meu, dér numai décă vorŭ fi unŭ focularŭ de binefacere şi totŭ atâtea centre de cultură pentru poporulŭ românŭ. Din contră le dechiarŭ de înşelăciune. Acésta este părerea mea şi credŭ că vorŭ fi şi alţii carĭ sĕ vorŭ alătura la acésta părere.

Visitatorulŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 26 Octombre st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	98 60
Rentă de hârtiă 5%	90.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108 50
Bonurĭ rurale ungare	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	102 50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	102 25
Bonurĭ rurale transilvane	101.79
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.70
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118 —
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	121.30
Renta de hărtiă austriacă	82 30
Renta de arg. austr.	82 55
Renta de aurŭ austr.	108 90
Losurile din 1860	140 50
Acţiunile băncei austro-ungare	884 —
Act. băncei de creditŭ ung.	286 25
Act. băncei de creditŭ austr.	284.—
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.45
Londra 10 Livres sterlinge	125.05

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 13 Octomvre st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	86	87
Renta rom. amort. (5%)	$90\frac{1}{2}$	$91\frac{1}{2}$
» convert. (6%)	$87\frac{1}{4}$	88
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	31	32
Credit fonc. rural (7%)	$101\frac{1}{4}$	102
» „ „ (5%)	$85\frac{3}{4}$	$86\frac{1}{2}$
» » urban (7%)	$97\frac{1}{4}$	98
» » » (6%)	$90\frac{1}{4}$	91
» » » (5%)	$80\frac{3}{4}$	$81\frac{1}{2}$
Banca naţională a României		
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Naţională		
Aurŭ	13.	$12\frac{1}{2}$
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.03

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 27 Octombre st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.78	Vênd.	8.80
Argint românesc	»	8.70	»	8.75
Napoleon-d'orĭ	»	9.92	»	9.96
Lire turcescĭ	»	11.17	»	11.25
Imperialĭ	»	10.15	»	10.20
Galbenĭ	»	5 87	»	5.92
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	122.—	»	123.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.

Tarifa anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. —cr. 6.
Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ	de 3— 4 orĭ	10%
„ „	„ 5— 8 „	15%
„ „	„ 9—11 „	20%
„ „	„ 12—15 „	30%
„ „	„ 16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ		50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea întrégă.

Administratiunea »Gaz. Trans.«

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a tei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5.00	7.45	—
Predealŭ (	—	9 45	12.50	—
(	—	9.47	1.09	—
Timişŭ	—	10.11	1.40	—
Braşovŭ (	—	10.44	2.27	—
(	6.22	10,51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.58	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Haşfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighişóra (	10.29	1.30	8.01	—
(	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	2.25	9 43	—
Copsa micĕ	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9 12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Cluşiu (	5.56	5.58	12.59	—
(	6.08	6.08	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	9.13	—	4.04
(	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 5.	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 09	2.10	10.05	10.30
Viena (	6.35	2.45	10.50	—
(	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Cluşiu (	—	10.01	5.05	6.43	—
(	12 0.	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	11.43	—	9.31	—
(	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.09	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa micĕ	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5 30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.37
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	5.20	—	7.14	1.09
(	—	5 37	—	—	1.50
Timişŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ (	—	6.32	—	—	3.23
(	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.46

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12 52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicîca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3 50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 53
(	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok (	11.02	3.44	11 40
(	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3.37	7.53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicîca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2 18	9.13
Orczifalva	7.33	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7.05	12.27	3.00
Haţegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1 34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6 53
Aradulŭ nou	7.40	2.54	7.24
Aradŭ	7.50	3.10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6 49	9 33	5 28
Baniţa	7 27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10 54	6.47
Pui	8.50	11.37	7.35
Haţegŭ	9.31	12 17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8 44
Simeria	10.53	1.35	9.15